

communist tegenover zich had.¹ Er werd gestemd: Drees, Meijer, van Randwijk en Neher spraken zich er vóór uit dat de vijfde plaats door een vertegenwoordiger van *De Waarheid* zou worden ingenomen, Drion, Bruins Slot en van Riessen stemden tegen. Het voorstel was aangenomen. 'Wanneer men bedenkt', aldus het Centraal Bureau van de LO aan de Top,

'dat de linkse sectie, die aan illegale werkers het kleinst is, hierdoor twee afgevaardigden krijgt, en wanneer men bedenkt dat één daarvan uit het kleine communistische blad *De Waarheid* zal komen, dan kan men begrijpen, hoe verbaasd wij waren dat zowel VC² als NC³ hier vóór waren. Er wordt de communisten wel veel toegegeven om ze zoet te houden. . . . Wel kregen de drie tegenstemmers er door dat een geleidebrief mee zou gaan waarin beperkingen aan het mandaat van de delegatie zullen worden opgelegd, terwijl er tevens in vastgesteld wordt, dat de deputatie wel aangewezen is door de GAC, maar de illegaliteit niet vertegenwoordigt.'⁴

In die delegatie van vijf zou de linkersectie behalve door *De Waarheid*, niet vertegenwoordigd worden door *Het Parool*, maar, teneinde het spectrum breder te maken, door *Je Maintiendrai*, en Drees had gezegd dat voor het Vaderlands Comité een katholiek lid (Kolfschoten) naar Londen zou gaan. Nummer vier zou het Nationaal Comité vertegenwoordigen, nummer vijf *Trouw*.

Eind november of begin december kwamen de vijf leden van de delegatie voor het eerst bijeen, 'doch men heeft', aldus de notulen van de vergadering van de Contact-Commissie die op 5 december plaatsvond, 'nog geen reisweg kunnen bepalen.' Een week later, 12 december, toen opnieuw een 'dubbele' vergadering van de commissie werd gehouden, bleek er een kink in de kabel te zijn gekomen: in de voorafgaande weken was er in de Contact-Commissie uitvoerig over van gedachten gewisseld of er na de bevrijding een al of niet permanente 'Raad der Illegaliteit'

¹ Men kan zich afvragen hoe zich dat betoog liet rijmen met het eerder door ons geciteerde, eind november geschreven artikel in *Vrij Nederland* waarin naar aanleiding van een artikel in het nummer van *De Waarheid* dat op 15 november was verschenen (artikel dat, aldus *Vrij Nederland*, de 'dictatuur van het proletariaat' aanpreeft), werd opgemerkt, 'dat de communisten blijkbaar minder hebben geleerd dan wij dachten.' Hoogstwaarschijnlijk had van Randwijk op 17 november nog geen kennis genomen van dat artikel – denkbaar is ook dat hij van mening was dat de communisten in elk geval recht hadden op een plaats in de delegatie. Frans Goedhart noemde van Randwijk enkele maanden later 'een emotioneel-onberekbare man'. (brief, 8 febr. 1945, van F. J. Goedhart aan van Heuven Goedhart, *Enq.*, punten j en o, gestenc. bijl., 84).

² Drees. ³ Neher. ⁴ CB-LO: 'Mededelingen Topleden' (16 nov. 1944), p. 1–2.